

Odjel za matematiku, Sveučilište u Osijeku
8. lipnja 2010.

3. kontrolna zadaća iz Numeričke matematike

Zadatak 1. [25 bodova]

- a) Kako se definiraju Čebiševljevi polinomi? Napišite prva četiri T_0, T_1, T_2, T_3 Čebiševljeva polinoma.
b) Pokažite da Čebiševljevi polinomi čine ortogonalni sustav polinoma na intervalu $[-1, 1]$ s težinskom funkcijom $w(x) = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$. Koja još svojstva Čebiševljevih polinoma poznajete?

Zadatak 2. [20 bodova]

- a) Na prostoru $\mathcal{P}_1$ polinoma stupnja ≤ 1 odredite najbolju L_∞ aproksimaciju p^* funkcije $f : [-1, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3 + x$.
b) Izračunajte $\Delta = \|f - p^*\|_\infty$. U kojim točkama iz intervala $[-1, 1]$ apsolutna pogreška aproksimacije $e(x) = |f(x) - p^*(x)|$ postigne vrijednost Δ ?

Zadatak 3. [20 bodova]

- a) Kako se definira najbolja l_p , $p \geq 1$ aproksimacija podataka mjerenja $y_1, \dots, y_m$?
b) Odredite najbolje l_1, l_2, l_∞ aproksimacije mjerenja 4, 3.5, 5, 4.5, 4.5, 4?

Zadatak 4. [20 bodova]

Primjenom Newtonove metode treba odrediti minimum funkcije $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3 - \frac{1}{2}x^2$. Počevši od $x_0 = 1$, odredite sljedećih pet iteracija.

Zadatak 5. [20 bodova]

- a) Napišite algoritam koji će uz primjenu Newtonove metode tražiti stacionarnu točku dvostruko neprekidno derivabilne funkcije $F : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$?
b) Zadani su podaci (x_i, y_i) $i = 1, \dots, m$ i model funkcija $x \mapsto f(x; a)$, $a \in \mathbb{R}^n$, $n \ll m$. Definirajte odgovarajući problem najmanjih kvadrata.
c) Napišite algoritam koji će uz primjenu Gauss-Newtonove metode tražiti rješenje nelinearnog problema najmanjih kvadrata.

Zadatak 6. [20 bodova]

- a) Na koliko dijelova treba podijeliti intervala $[0, 1]$ da bi se s točnošću na dvije decimale odredila aproksimacija integrala $\int_0^1 (x^6 - x) dx$ uz primjenu generalizirane Simpsonove formule?
b) Napišite trapezno pravilo za traženje aproksimacije integrala $\int_a^b f(x) dx$ i ocjenu pogreške.

Napomena: Rješavanjem svih zadataka možete postići maksimalno 125 bodova (čime ćete moći kompenzirati eventualne propuste u prethodnim zadaćama).

Odjel za matematiku, Sveučilište u Osijeku
8. lipnja 2010.

3. kontrolna zadaća iz Numeričke matematike

Zadatak 1. [25 bodova]

- a) *Kako se definiraju Čebiševljevi polinomi? Napišite prva četiri T_0, T_1, T_2, T_3 Čebiševljeva polinoma.*
 b) *Pokažite da Čebiševljevi polinomi čine ortogonalni sustav polinoma na intervalu $[-1, 1]$ s težinskom funkcijom $w(x) = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$. Koja još svojstva Čebiševljevih polinoma poznajete?*

Zadatak 2. [20 bodova]

- a) *Na prostoru $\mathcal{P}_1$ polinoma stupnja ≤ 1 odredite najbolju L_∞ aproksimaciju p^* funkcije $f : [-1, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3 - x$.*
 b) *Izračunajte $\Delta = \|f - p^*\|_\infty$. U kojim točkama iz intervala $[-1, 1]$ apsolutna pogreška aproksimacije $e(x) = |f(x) - p^*(x)|$ postiže vrijednost Δ ?*

Zadatak 3. [20 bodova]

- a) *Kako se definira najbolja l_p , $p \geq 1$ aproksimacija podataka mjerenja $y_1, \dots, y_m$?*
 b) *Odredite najbolje l_1, l_2, l_∞ aproksimacije mjerenja 2, 1.5, 3, 2.5, 2.5, 2?*

Zadatak 4. [20 bodova]

Primjenom Newtonove metode treba odrediti minimum funkcije $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3 - x^2$. Počevši od $x_0 = 1$, odredite sljedećih pet iteracija.

Zadatak 5. [20 bodova]

- a) *Napišite algoritam koji će uz primjenu Newtonove metode tražiti stacionarnu točku dvostruko neprekidno derivabilne funkcije $F : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$?*
 b) *Zadani su podaci (x_i, y_i) $i = 1, \dots, m$ i model funkcija $x \mapsto f(x; a)$, $a \in \mathbb{R}^n$, $n \ll m$. Definirajte odgovarajući problem najmanjih kvadrata.*
 c) *Napišite algoritam koji će uz primjenu Gauss-Newtonove metode tražiti rješenje nelinearnog problema najmanjih kvadrata.*

Zadatak 6. [20 bodova]

- a) *Na koliko dijelova treba podijeliti intervala $[0, 1]$ da bi se s točnošću na dvije decimale odredila aproksimacija integrala $\int_0^1 (x^6 - x) dx$ uz primjenu generalizirane trapezne formule?*
 b) *Napišite Simpsonovo pravilo za traženje aproksimacije integrala $\int_a^b f(x) dx$ i ocjenu pogreške.*

Napomena: Rješavanjem svih zadataka možete postići maksimalno 125 bodova (čime ćete moći kompenzirati eventualne propuste u prethodnim zadaćama).